č.j.: OS/0421/2022

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti za šk. rok 2021/2022

a o hospodaření školy

za rok 2021

OSVOBOZENÁ ŠKOLA

OSVOBOZENÁ ŠKOLA

OBSAH

Obsah	**2**
Základní údaje o škole	**3**
Charakteristika školy	**4**
Personální zabezpečení činnosti školy	**5**
Vzdělávání pracovníků	**6**
Vzdělávací program a výsledky vzdělávání	**7**
Zápis k povinné školní docházce	**8**
Prevence sociálně patologických jevů	**8**
Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a žáků s odlišným mateřským jazykem	**9**
Aktivity školy	**11**
Inspekční činnosti provedené českou školní inspekcí	**12**
Základní údaje o hospodaření školy	**12**

Základní údaje o škole

Osvobozená základní škola

Sídlo

Na Míčánkách 11, 101 00, Praha 10,

Místo vzdělávání

Boleslavská 16

130 00, Praha 3

info@osvobozenaskola.cz

www.osvobozenaskola.cz
datová schránka: 6u8gya9

IČO: 11 689 293
RED IZO: 691 014 914

Seznam zařízení
základní škola (IZO 181 120 241)
školní družina (IZO 181 123 185)
školní jídelna – výdejna (IZO 181 123 193)

Ředitelka školy
Mgr. Magdalena Košnarová

Školní vzdělávací program
ŠVP Dílna lidskosti

Obory vzdělání
79-01-C/01 Základní školy

Školská rada

Ing. Karel Košnar, Ph.D.

Mgr. Ivana Růžičková

Bc. et BcA. Eliška Blauberová

Zřizovatel

Osvobozená škola, z.ú.

Na Míčánkách 11, Praha 10, 101 00

IČO: 07035365

Charakteristika školy

Osvobozená základní škola je první základní škola v Praze postavená na sebeřízeném vzdělávání a demokratické komunitě. Děti se zde učí vlastním tempem, na základě své vnitřní motivace. Škola byla otevřena v roce 2021 jako soukromá škola se zařazením do sítě škol. Svůj provoz zahájila v pronajatých prostorách domu na Praze 3, který patří městské části.

Naše škola klade důraz na podporu vnitřní motivace a individuální přístup k žákům školy. Je pro nás důležité podporovat přirozenou lidskou touhu poznávat svět a zachovat si radost z učení. Věříme, že každý z nás má své jedinečné talenty a naše škola nabízí bezpečné, podnětné a rozmanité prostředí, kde každý může objevovat a rozvíjet ty své.

Zároveň celá škola stojí na principu demokratické komunity, kde všichni společně rozhodují o běžných záležitostech. Cílem není kompromis, kdy se vždy někdo cítí poražen, ale konsent, kdy se snažíme maximálně respektovat potřeby všech jednotlivců. Důležitým prvkem naší školy je právě účast dětí na řízení školy a rozhodovacích procesech. Naše škola je řízena prostřednictvím školního shromáždění (které nazýváme velký kruh), které se koná dvakrát týdně a všichni zúčastnění členové školy (děti a dospělí) mají v rozhodování rovnocenný hlas. Na na velkém kruhu jsou navrhována, diskutována a schvalována závazná pravidla školy, stejně jako všechny další věci, které se týkají školy a života v ní.

Škola spolupracuje s dalšími školami v ČR i v zahraničí a je zakládajícím členem sítě škol sdružených v Asociaci svobodných demokratických škol a členem mezinárodní sítě demokratických škol EUDEC.

Vize školy je dána názvem ŠVP Dílna lidskosti. Vize společenství, kde lidství každého jedince je ochranou pro druhé a též chráněno druhými. V takovém společenství každý cítí svou cenu a své místo. Cítí se v něm v bezpečí a může naplno rozvinout svůj potenciál.

Personální zabezpečení činnosti školy

Ve škole působí 11 pedagogických pracovníků.

Vedení školy

Mgr. Magdalena Košnarová, ředitelka školy

Mgr. Kateřina Lišková, zástupkyně ředitelky školy

Základní škola a školní družina

Mgr. Joanna Jolanta Fendrychová

Ing. Gyöngyike Gebeová Přívozník

Julie Karvánková – vychovatelka v družině

Barbora Hrubešová – asistentka pedagoga

Ing. Karel Košnar, Ph.D.

Mgr. Magdalena Košnarová

Mgr. Kateřina Lišková

Mgr. Ivana Růžičková

Mgr. Lukáš Supik, MA

Alan Ward Thomas, MS

Mgr. Anna Vogničová – pedagožka konzultantka pro rodiny s žáky v IV

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

V roce 2021/2022 bylo v pedagogickém sboru 5 kvalifikovaných učitelů a 6 nekvalifikovaných, z nichž jedna již zahájila studium ke splnění kvalifikace. Ostatní nekvalifikovaní vyučující učí předměty, pro které je velmi těžké nalézt kvalifikované učitele i na veřejných základních školách, obzvláště v hlavním městě. Velmi si vážíme toho, že i když pracují v prestižních vědeckých institucích, jsou ochotní své zkušenosti z praxe sdílet s našimi žáky.

Věková struktura pedagogických pracovníků

Věk	do 30	31–40	41–50	51–60	61 a více
Počet	2	4	2	3	0

Vzdělávání pracovníků

datum konání	název kurzu	jméno/jména pedagoga/ů	počet hodin	lektoři	pořádající organizace
květen – listopad 2021	Asistent pedagoga	B. Hrubešová	120 hodin	kolektiv lektorů	Rytmus o.s.
12.–15.9. 2021	Levo a provorokust – mozek v rovnováze	I. Růžičková	32 hodin	Lucie Vřešťálová	Správná lateralita
září 2021 – únor 2024	Rozvoj osobnosti skrze vnitřní a vnější komunikaci (3letý sebezkušenostní výcvik)	K. Lišková	48 dní během 3 let	Dieter Schwartz a Sternia Böttcher	Lví Brána, z.ú.
2. 10. 2021	Holokracie v prostředí demokratické školy	M. Košnarová A. W. Thomas	8 hodin	Evelien Prins, ředitelka demokratické školy De Ruimte v Nizozemí	Střední a základní škola Donum Felix
3. 11. 2021	Attachment a sociální děloha	celý tým	2 hodiny	Mgr. Petr Růžička	Osvobozená základní škola
17. 12. 2021	Konference o svobodných demokratických školách „Svoboda vzdělávání výchova“	M. Košnarová, K. Lišková (2 příspěvky na konferenci)	8 hodin	kolektiv přednášejících	ZŠ NaŽivo, Svitavy
5.–7. 11. 2021 6.–8. 5. 2022	Setkání Asociace svobodných demokratických škol	celý tým	16 hodin	kolegové z demokrat. škol	Asociace svobodných dem. škol

17.–18. 2. 2022 23. 3. 2022 21.–22. 4. 2022	Rozvoj demokratické kultury na pražských školách	B. Hrubešová, G. Gebeová, J. Karvánková, K. Lišková, L. Supík	40 hodin	Anastasia Sahoo, Kateřina Kučerová	Ireas, Systemická fabrika
24.–24.2. 2022, 29. 3. 2022, 6.–7. 4. 2022	ZEN (rozvoj ženské energie ve vzdělávacích institucích)	I. Růžičková	40 hodin	Anastasia Sahoo, Kateřina Kučerová	Ireas, Systemická fabrika
2. 4. 2022, 16. 4. 2022	Nenásilná komunikace	celý tým společně s rodiči	16 hodin	Helena Kurzweilová	Osvobozená základní škola
6. 4. 2022	Sebeřízené vzdělávání z pohledu neurověd a vědeckých výzkumů	celý tým, společně s rodiči a prarodiči	3 hodiny	PhDr. Jana Nováčková	Osvobozená základní škola
5. 5. 2022 8.–9. 6. 2022 24.–25. 8. 2022	Rozvíjíme školu spolu – Leadership program	M. Košnarová K. Lišková	40 hodin	Jana Koutníková a Jitka Hánová	Pražský inovační institut
3.–5. 6. 2022	Hra a komunikace jako základ pedagogiky	M. Košnarová, K. Košnar	20 hodin	Marcel Desax a Dieter Schwartz	Institut pro podporu inovativního vzdělávání
1. 8. 2022	Hra jako prostředek zdravého zrání chlapců	M. Košnarová B. Hrubešová	8 hodin	Igor Mihál'	Osvobozená škola z.ú.

Vzdělávací program a výsledky vzdělávání

Výsledky vzdělávání

V Osvobozené základní škole jsou žáci hodnoceni slovně. Využíváme přitom žákovská portfolia, pravidelné individuální sebehodnotící rozhovory mezi učitelem a žákem a pravidelná tripartitní setkání (rodič, žák, učitel).

Všichni žáci se vzdělávají podle školního vzdělávacího programu Dílna lidskosti.

					Prospěch					
					PV		P		N	
Třída (ročník)	**Třídní učitel**	**Dívky**	**Chlapci**	**Celkem**	I.	II.	I.	II.	I.	II.
I. (1.,2.,3.,4.,5.)	Ivana Růžičková	9	18	27	27	27	0	0	0	0
VI.	Alan W. Thomas	0	2	2	2	2	0	0	0	0
VII.	Alan W. Thomas	1	1	2	2	1	0	0	0	0
VIII.	Alan W. Thomas	1	2	3	3	0	0	3	0	0
IX.	Alan W. Thomas	0	2	2	2	0	0	2	0	0

Počty žáků

	Počet dětí	Kapacita
Základní škola	36 (z toho 11 v IV)	40
Školní družina (pouze 1.—3. ročník)	17	17

Počet absolventů

V roce 2021/2022 absolvovali všichni žáci 9. ročníku (2 žáci). Oba byli úspěšně přijati na vybrané střední školy.

Zápis k povinné školní docházce

Osvobozená škola byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení k 1. 9. 2021, tedy po termínu řádného zápisu k povinné školní docházce. Všichni žáci byly přijati do školy přestupem z jiné školy.

Během roku přestoupila 1 žákyně na jinou ZŠ.

Prevence sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů je součástí každodenního dění ve škole. Nosnými nástroji prevence jsou celoškolní shromáždění (velký kruh), rada bezpečnosti (mediační setkání žáků a pedagogů v případě konfliktu, který žáci neumí vyřešit sami), individuální přístup a postoj vycházející z nenásilné komunikace. Školní pravidla společného soužití jsou navrhována i dětmi, jsou jasně

definována a odhlasována na velkém kruhu. Díky tomu je žáci berou více za své a všichni dohromady dohlíží na jejich dodržování. Neustále monitorujeme klima v celé škole a v případě potřeby okamžitě reagujeme na vzniklou situaci. Pozornost je tomuto tématu věnována i na každotýdenních poradách pedagogického sboru a na pravidelných setkáních s rodiči, která probíhají přibližně jednou za půl roku nebo podle potřeby. Ve škole je umístěná schránka důvěry, která je žáky využívána. Také dlouhodobě budujeme vztahy, které jsou založené na vzájemné důvěře a respektu, proto se nám žáci se svými trápeními svěřují a my jim pak můžeme účinně pomoct.

V případě potřeby poskytujeme také konzultace rodičům, kteří se nachází v náročných situacích, popřípadě doporučujeme námi ověřené odborníky. Po opakovaných konzultacích s zákonnými zástupci jsme během školního roku odeslali 5 žáků do terapie. Zaměřujeme se na hledání příčiny negativního chování žáka a upřednostňujeme terapii s odborníky, usilujeme o porozumění vlastnímu chování u dítěte a jeho spolužáků. To vede ke zvýšení empatie a přijetí v kolektivu.

Celková školní strategie pro prevenci sociálně patologických jevů se opírá o vypracovaný Minimální preventivní program.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a žáků s odlišným mateřským jazykem

Škola uplatňuje pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných, žáků cizinců i žáků sociálně znevýhodněných principy individuálního přístupu s využitím široké škály podpůrných opatření v personální oblasti, vzdělávací oblasti a materiálního zabezpečení.

Naše škola se zaměřuje na bezproblémové zařazení dětí s jakýmikoli odlišnostmi do kolektivu školy. Prostředí školy je nastaveno tak, aby se žáci učili toleranci, vzájemnému pochopení, pomoci a rasové snášenlivosti. Dosahujeme toho především prostřednictvím fungování demokratických institucí školy, partnerským přístupem a modelováním chování, které je založeno na nenásilné komunikaci. Dále klademe důraz na realizaci dostatečně podnětného a věku a individualitě dítěte přiměřeného vzdělávacího prostředí.

Na podpoře vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se podílí v naší škole celý tým – učitelé, případně asistenti pedagoga. Škola spolupracuje s poradenským pracovištěm.

Jestliže učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným zdravotním či sociálním handicapem,

informuje o svém zjištění zákonné zástupce žáka a společně s nimi a pedagogickým týmem hledá další cesty individualizace výuky.

Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (přiznané podpůrné opatření prvního stupně) vypracuje škola plán pedagogické podpory, který zahrnuje především podpůrná opatření ve vzdělávacím procesu žáka. K žákům, u nichž byly rozpoznány specifické poruchy učení, učitel vždy přistupuje dle jejich individuálních potřeb.

U přiznaných podpůrných opatření druhého až pátého stupně škola vypracuje na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření individuální vzdělávací plán. Ve školním roce 2021/2022 byl ve škole jeden žák s přiznaným podpůrným opatřením 3. stupně.

Postup výuky u žáků mimořádně nadaných je obdobný jako u dětí se znevýhodněním. Vycházíme z toho, že i mimořádně nadaný žák má své specifické vzdělávací potřeby, které je možné v maximální možné míře reflektovat a podle nich uzpůsobit výuku.

Vzhledem k tomu, že v naší škole je výuka průběžně a stále individualizována, je možné takové specifické potřeby zohlednit při plánování výuky. V případě, že učitel identifikuje u dítěte projevy mimořádného nadání, informuje o tom zákonné zástupce a společně s nimi a případně dalšími odborníky (zařízení zabývající se praxí s mimořádně nadanými žáky) hledají optimální cesty pro další vzdělávání. Ve školním roce 2021/2022 nebyl ve škole žádný žák s dokladem o mimořádném nadání, avšak jeden žák byl na základě pozorování pedagogů odeslán do odborného pracoviště ke zhodnocení jeho hlubokého zájmu o matematiku. Výsledky testování by měly být známé v následujícím školním roce.

Žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ) vycházíme vstříc a po začlenění do třídních kolektivů jim můžeme nabídnout doučování. Učitelé k těmto dětem také přistupují individuálně, tolerují jejich výsledky nejen v českém jazyce, ale i v ostatních předmětech a pomáhají jim překonat bariéru, kterou s sebou nese neznalost jazyka a prostředí. Ve školním roce 2021/2022 bylo ve škole 6 žáků z bilingvních rodin, kteří ovládají češtinu na úrovni rodilých mluvčí, respektive je jim vytvořen plán pedagogické podpory k narovnání drobných nedostatků.

V souvislosti s aktuální geopolitickou situací na Ukrajině budeme žádat v příštím školním roce o navýšení kapacity školy nad rámec rejstříku o 4 místa a přijetí žáků z Ukrajiny. Těmto žákům specificky zajistíme výuku češtiny jako cizího jazyka kvalifikovanou lektorkou.

Aktivity školy

Škola je zakládajícím členem Asociace svobodných demokratických škol. Aktivně se účastníme setkání Asociace, která se konají dvakrát do roka a slouží k výměně know-how. V prosinci 2021 vystoupily ředitelka a zástupkyně ředitelky na konferenci o svobodných demokratických školách „Svoboda vzdělávání výchova" ve Svitavách se 2 příspěvky.

Dlouhodobě budujeme rodičovskou komunitu a podporujeme možnost setkávání rodičů a dalších pečujících osob v prostorách školy. Pravidelně jednou měsíčně pořádáme rodičovské kavárny, na které zveme externí odborníky na výchovu a vzdělávání. Některé kavárny jsou tzv. sdílecí, tedy prostor bez předem připraveného programu, kde mohou rodiče přinášet témata, která je aktuálně trápí nebo zajímají. Ve školním roce 2021/2022 jsme měli přednášky na témata být dítětem ve svobodné školy (workshop pro rodiče vedený pedagogy školy), poruchy attachmentu a sociální děloha: význam rodičovských postav pro zdravý vývoj dítěte (psychoterapeut Petr Růžička), cukr a jeho vliv na zdraví a kvalitu života (Dominika Čermáková), respektující komunikace s dítětem (Jana Nováčková).

Pořádáme také přednášky pro veřejnost. V září 2021 proběhla přednáška Digi děti s Janem Kršňákem a přednáška Jany Nováčkové o respektující komunikaci byla zároveň otevřená i zájemcům z dalších demokratických škol.

O naši školu se zajímají studenti pedagogických fakult, kteří se k nám hlásí na praxi. V roce 2021/2022 u nás byly 4 studenti z různých univerzit a jedna pedagožka z PedF v Českých Budějovicích. Zároveň o nás mají zájem lidé z řad veřejnosti, které oslovuje naše neobvyklá vzdělávací koncepce. Máme síť dobrovolníků, kteří pro naši školu nárazově pracují, např. při údržbových brigádách ve škole nebo při organizování akcí pro děti.

Jako škola jsme hrdí na vysokou odbornost našich zaměstnanců v oblasti komunikace, díky níž vystupují jako vzory pro naše žáky, mohou jim zprostředkovávat mediační setkání, a nadstandardním způsobem ošetřovat jejich pocity a vzájemné vztahy.

Každý týden máme jeden expediční den, kdy děti sdružené v tzv. expedičním výboru pod vedením pedagoga volí cíle výletů. Výlety zahrnují širokou škálu aktivit, od sportovních aktivit přes návštěvy muzeí a divadel až po výlety do lesa zaměřené na rozvoj táborníckých dovedností, které dětem žijícím ve městě často úplně chybí.

Jeden plný úvazek má u nás pedagog přírodních věd a anglické konverzace, který je zároveň rodilý mluvčí angličtiny, takže řada výuky probíhá přirozeně v anglickém jazyce a děti se s jazykovým vzorem potkávají na denní bázi.

Inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí

V květnu 2022 proběhla na žádost školy inspekční činnost realizovaná Pražským inspektorátem ČŠI. Základní škola a školní družina Osvobozené základní školy vykonává podle závěrů inspekční zprávy činnost v souladu s jejím zařazením do rejstříku škol a školských zařízení. Celá inspekční zpráva je k dispozici na webu ČŠI.

Inspekce kladně hodnotila používání inovativních metod a forem výuky podporující osobnostní vývoj žáků, příkladné zapojení žáků do chodu školy a příznivou atmosféru školy. Jako příležitosti ke zlepšení inspekce označila míru kvalifikovanosti ped. sboru, zlepšení individualizace vzdělávání v rámci vyučovacích bloků, větší podporu vnitřní motivace žáků, zlepšení informování žáků o jejich dosaženém učebním pokroku a větší kontrolu realizace vzdělávání podle ŠVP.

Základní údaje o hospodaření školy

Rozvaha ke dni 31. 12. 2021: viz přílohu 1.

Výkaz zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2021: viz přílohu 2.

Příloha k závěrce: viz přílohu 3.

V Praze dne 26. 9. 2022

Mgr. Magdalena Košnarová, ředitelka školy

Výroční zprávu schválila školská rada na svém jednání dne 30. 9. 2022.